

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Mars 1877, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af vissa förslag rörande förändringar i nu gällande lagstiftning angående vilkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

Likasom vid närmast föregående riksmöten, så har ock vid det innevarande Bevillnings-Utskottet fått från Riksdagens Kamrar till grundlagsenlig beredning emottaga flera motioner rörande förändringars vidtagande i nu gällande lagstiftning angående vilkoren för tillverkning och försäljning af bränvin; hvarjemte Kongl. Maj:t i nåder låtit till Utskottet öfverlemna, för att af Utskottet tagas under öfvervägande, ett stort antal till Kongl. Maj:t inkomna petitioner rörande åtgärder till dryckenskapens hämmande.

Af de till Utskottet hänvisade motioner i förevarande ämne hafva några i sin helhet en allmännare syftning; andra åter afse förändringar dels af mera omfattande natur, dels ock i vissa speciella hänseenden. Slutligen finnas äfven de, som allenast innefatta ändringsförslag uti ett eller flera speciella hänseenden.

Vid den Utskottet åliggande behandling af ifrågavarande motioner har Utskottet först till granskning företagit alla i dessa motioner innefattade förslag af mera omfattande art; och har Utskottet ansett ändamålsenligast att, innan Utskottet skrider till slutlig handläggning af de speciellare frågorna, afgifva särskildt betänkande till Riksdagen i anledning af de mera omfattande förslagen.

För innehållet af dessa går Utskottet nu till en början att redogöra.

Inom Riksdagens *Första Kammar* har uti motion N:o 5 Herr von Koch, hufvudsakligen förnyande af honom förut framställda förslag i ämnet, hemställt att Riksdagen ville besluta:

a) att, i stället för nuvarande minuterings- och utskänkningsafgifter för spritdrycker, skall utgå en kommunal tilläggsafgift, under namn af t. ex. *förbruk-*

Bih. till Riksd. Prot. 1877. 5 Saml. 1 Afd. 5 Häft.

ningsafgift med 40 öre för hvarje kanna af normal styrka, som förbrukas inom landet, från den dag beslutet trädt i kraft, dock med bibehållande af det i § 26 mom. 3 af nu gällande tillverkningslag medgifna afdrag;

b) att nämnda förbrukningsafgift dels allt framgent upptages i sammanhang med tillverkningsafgiften på allt efter nämnda dag inom landet produceradt bränvin, dels ock i den ordning, som uti mom. c bestämmes, för en gång uttages förr än försäljning får ske af det bränvin, hvarför dylik afgift eller motsvarande högre tullafgift icke blifvit erlagd;

c) att, från och med den dag detta beslut af Kongl. Maj:t förklaras skola träda i kraft, intet derförinnan tillverkadt eller förtulladt bränvin, vid äfventyr af böter och att varan är förbruten, må försäljas inom landet, förr än försäljaren, på sätt Kongl. Maj:t i nåder bestämmer, visat att ett berörda förbrukningsafgift motsvarande belopp derför blifvit vederbörligen erlagdt;

d) att af förbrukningsafgifterna, sedan med afseende å deras belopp, vid jämförelse med tillverkningsafgifterna, proportionerligt afdrag för uppbörden skett, bildas en särskild fond, som utan sammanblandning med statsmedel tills vidare förvaltas af Statskontoret eller den myndighet, Kongl. Maj:t bestämmer; samt

e) att berörda förbrukningsafgifter fördelas:

antingen

efter folkmängden år 187... emellan rikets särskilda landstingsområden och, der sådant ej utgöres af endast en stad, då vidare fördelas så, att landstinget och hushållningssällskapet hvardera få $\frac{1}{5}$ och öfriga $\frac{3}{5}$ skiftas efter folkmängden emellan alla områdets lands- och stadskommuner, att användas främst till *säkerhetspolis, folk- och slöjdskolor*;

eller

så att först full ersättning för minskad inkomst genom utminuterings- och utskänkningsafgifternas borttagande anslås åt vederbörande landsting, hushållningssällskap och kommuner, efter hvad de visat sig i medeltal under åren 1872—1876 hafva omedelbarligen eller medelbarligen från bolag eller annorledes genom minutering eller utskänkning af bränvin lagligen åtnjutit, eller efter andra grunder, dem Bevillnings-Utskottet skulle uppgifva, samt derefter återstoden fördelas efter folkmängden år 187... emellan rikets särskilda landstingsområden samt, der sådant ej utgöres af endast en stad, då vidare fördelas så, att landstinget och hushållningssällskapet hvardera få $\frac{1}{5}$ och öfriga $\frac{3}{5}$ skiftas efter folkmängden emellan alla områdets lands- och stadskommuner, att användas främst till *säkerhetspolis, folk- och slöjdskolor*; dock att härvid borde iakttagas, att kommun, landsting eller hushållningssällskap, som erhöle ersättning för minskad inkomst af bränvinsförsäljning, icke finge mera än fyllnaden uti hvad den eller det skulle fått, derest hela förbruk-

ningsafgiften (t. ex. 7 millioner kronor) fördelats på hela Sveriges befolkning (t. ex. å $4\frac{1}{3}$ million, då ungefär $1\frac{2}{3}$ kronor skulle belöpa sig på hvarje person);

och har motionären i sammanhang med dessa förslag jemväl hemställt, att Riksdagen "dels i hvad på densamma ankommer beslutar, dels hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhåller":

a) att Kongl. Maj:t ville till näst sammanträdande Riksdag aflåta ett, efter föregående utredning, upprättadt förslag till ersättningar åt kommuner, landsting och hushållningssällskap för de inkomster, som hittills på grund af stadgandena i § 24 af gällande försäljningslag dem tillkommit; samt

b) att Kongl. Maj:t täcktes utfärda ny lag för försäljning af bränvin och alla andra spirituösa drycker, "hvilka innehålla öfver 00 procent alkohol", och att dervid jemväl vissa paragrafer i nuvarande försäljningslag eller de dem i den nya lagen motsvarande måtte i angifna hänseenden erhålla förändrad lydelse.

Inom Riksdagens *Andra Kammare* hafva framställningar blifvit gjorda:

1:o) af Herr *Pehr Benjaminsson*, i motion N:o 112, derom att Riksdagen måtte besluta:

att de hittills för tillverkning och försäljning af bränvin stadgade särskilda afgifter sammanslås till en enda skatt, att utgå med 1 krona 20 öre per kanna bränvin af 50 procent styrka vid + 15 grader, som tillverkas, samt att denna skatt ingår till statsverket;

att de hittills till landsting, hushållningssällskap och kommuner utgående bränvinsförsäljningsafgifter ersättas af statsmedel, att utgå med en femtedel af den inflytande bränvinsskatten, deraf bör tillkomma landstingen och hushållningssällskapen två femtondedelar och en femtondedel stads- och landskommuner, att fördelas efter folkmängd;

att all handel med bränvin lemnas fri från särskild skatt, och att kommunerna inom sig lemnas rättighet att efter godtfinnande ordna densamma;

hvarjemte motionären hemställt, att, i händelse Bevillnings-Utskottet i hufvudsak gillade motionen, Utskottet måtte föreslå de förändringar i förordningarne angående villkoren för tillverkning och försäljning af bränvin, som af omständigheterna påkallades;

2:o) af Herr *J. Sandstedt*, hvilken i motion N:o 35, deri Herr A. Rutensköld m. fl. instämt, föreslagit att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta och till näst sammanträdande Riksdag afgifva förslag till nya lagar angående tillverkning och försäljning af bränvin i det syfte:

att de hittills för tillverkning och försäljning af bränvin stadgade särskilda afgifter sammanslås till en enda till statsverket ingående skatt;

att de hittills till landsting och hushållningssällskap utgående bränvinsförsäljningsafgifter ersättas af statsmedel, samt att fördelningen deraf sker efter folkmängd; samt

att all handel med bränvin lemnas fri från särskild skatt, och att kommunerna inom sig lemnas rättighet att efter godtfinnande ordna all handel med bränvin;

3:o) af Herr *J. A. Sjö*, som uti motion N:o 57, deri Herrar *J. Jonasson* från Kronobergs län och *J. Jonasson* från Kalmar län instämt, föreslagit att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse med hemställan

att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till förändrad lagstiftning i fråga om tillverkning och försäljning af bränvin, så att genom lagstiftningen måtte kunna åstadkommas ett än kraftigare motverkande af rusdryckers tillverkning och missbruk; och

att, i händelse, genom antagande af ny lag härutinnan, hushållningssällskap, landsting och kommuner skulle komma att förlora de inkomster, som de genom bränvinsförsäljningsafgiften hittills åtnjutit, Kongl. Maj:t då ville taga i öfvervägande på hvad sätt ersättning dem må beredas, samt särskildt se till att de städer och kommuner, som nu hafva bränvinsförsäljningsrätt, ej då gynnas mera än de, som icke haft denna rätt;

4:o) af Herrar *L. J. Larsson*, *Magnus Andersson* och *J. Erickson*, hvilka i en af dem afgifven motion (N:o 97), jemte det de framställt ändringsförslag af mera speciel natur, tillika hemställt att Riksdagen, "i öfverensstämmelse med Bevillnings-Utskottets beslut sistlidet år i sitt betänkande N:o 4, punkten 15", måtte i underdånig skrifvelse anhålla,

att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och till näst sammanträdande Riksdag afgifva förslag till nya lagar angående tillverkning och försäljning af bränvin m. m., i syfte att åstadkomma dels ett kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk, dels en lika beskattning på allt bränvin, som inom landet tillverkas och förbrukas, under hvilken form och benämning denna beskattning må komma att utgå; samt

att, i händelse genom ny försäljningslags antagande, landsting, hushållningssällskap och kommuner skulle komma att gå miste om de inkomster, hvilka de hittills upphemtat af bränvinsförsäljningsafgifterna, Kongl. Maj:t då äfven täcktes taga i öfvervägande, till hvilken omfattning och på hvad sätt ersättning härför lämpligen må kunna beredas;

5:o) af Herr *Liss Olof Larsson*, hvilken uti motion N:o 120, deri flera Andra Kammarrens ledamöter instämt, hemställt, förutom annat af speciel natur, hvarom nu ej är fråga, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla det Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män låta öfverse nu gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, i syfte att genom lagstiftningen må kunna åstadkommas ett än kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk, samt derefter i detta ämne, om möjligt är, till nästa Riksdag afgifva förslag.

Innan Utskottet meddelar sitt yttrande i anledning af de nu återgifna förslagen, tillåter sig Utskottet att från föregående år erinra om ett och annat, som tvifvelsutan torde vara af intresse vid bedömande af nyssberörda förslag.

De genomgripande förändringar i förutvarande bränvinslagstiftning, som vid 1853—1854 årens riksdag vidtogos och sedermera fingo sitt uttryck i Kongl. förordningarna den 18 Januari 1855 angående villkoren för bränvins tillverkning samt angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, hade, såsom noggsamt bekant är, framför allt sin grund uti det både af regeringen och inom representationen djupt kända behovet af kraftiga åtgärder för att söka motarbeta det inom landet öfverhandtagande missbruket af spritdrycker.

I sådant hänseende voro ock verkningarna af den nya bränvinslagstiftningen under de första åren af dess tillvaro rätt betydande. En till 1859—1860 årens Riksdag aflåten Kongl. proposition, daterad den 27 Oktober 1859, vitsordar huru- som såsom en omedelbar följd af denna nya lagstiftning visade sig en högst anmärkningsvärd minskning i bränvinsförbrukningen och uti de brott och olyckor, som af bränvinets missbruk härflyta.

Men af samma Kongl. proposition inhemtas äfven, att det då redan var "en från de flesta orter spord klagan att nämnda lyckliga förhållanden icke mera vore för handen i samma grad, som under tiden näst efter de förändrade påbudens införande, utan att tvärtom rusdryckens omåttliga bruk åtminstone i städerna vore i märkbart tilltagande."

Att under den tidrymd, som sedermera förflutit, en dylik klagan mångfaldiga gånger gifvit sig tillkänna, och det icke minst på senare åren, torde vara väl känt.

Ifrågavarande lagstiftning har ock — efter det redan vid 1856—1858 årens riksmöte vissa ändringar deri vidtagits — vid alla derpå följande lagtima riksmöten varit föremål för representationens uppmärksamhet; och, om man undantager 1868 och 1870 årens riksmöten, har intet sådant förgått utan att förändringar i nämnda lagstiftning — mera eller mindre betydande — skett.

Vid 1870 års riksmöte utarbetade Bevillnings-Utskottet och framlade för Riksdagen förslag till nya lagar angående villkoren för tillverkning och försäljning af bränvin. Utskottet afsåg med den då föreslagna reformen dels att från tillverkningen till förbrukningen öfverflytta bränvinsbeskattningen, dels att jemnare fördela denna beskattning, dels ock att bereda kommunerna tillfälle att ordna den mindre försäljningen af bränvin med uteslutande hänsyn till sina sedliga intressen. Dessa syftemål ansåg Utskottet lättast och säkrast kunna vinnas genom att förena tillverknings-, minuterings- och utskänkningsafgifterna till en enda förbruknings-skatt å allt inom landet tillverkad och förbrukad bränvin, hvilken skulle utgöras, då varan utan vidare kontroll från statens sida utginge i den allmänna handeln,

samt odelad tillfalla statsverket, som åter skulle lemna kommunerna, hushållnings-sällskapen och landstingen skälig ersättning för deras genom minuterings- och utskänkningsafgifternas indragning förlorade inkomster. Mot åtnjutande af ersättning borde dock kommunerna vid stadgadt ansvar förbjudas att af minuthandel med eller utskänkning af bränvin uppbära några särskilda inkomster, under det likväl dem lemnades full frihet att i afseende å utöfvandet af denna försäljning föreskrifva sådana inskränkningar och kontroller, som för sedlighetens och ordningens upprätthållande kunde anses nödvändiga.

Utskottets förslag tillvann sig emellertid icke Riksdagens bifall.

Med återupptagande, i hufvudsaklig mån, af hvad vid sistberörda riksmöte föreslagits i afseende å vilkoren för bränvins tillverkning, hemställde Bevillnings-Utskottet vid 1871 års riksmöte derjemte, att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke, till vinnande af större säkerhet och jemlikhet vid beskattningen af bränvin, de särskilda afgifterna å tillverkning och försäljning kunde utbytas emot en till Statsverket ingående gemensam tillverkningsavgift, samt att i sådant fall Kongl. Maj:t ville till Riksdagen affåta förslag till de förändrade stadganden angående försäljning af bränvin och andra spirituösa drycker, som häraf blefve en följd och af omständigheterna i öfrigt kunde påkallas.

I motiveringen till nyssberörda hemställan yttrade Utskottet, bland annat, att Utskottet ansett lämpligast vara att ett genomfördt förslag till författning angående bränvinsförsäljningen utginge från Kongl. Maj:t, som med den öfverblick öfver förhållandena i allmänhet, Kongl. Maj:t måste antagas ega, bättre än Riksdagen vore i tillfälle att, om ett förslag i den af Utskottet antydda riktning funnes vara på goda skäl grundadt, föreslå de stadganden, som af ett sådant förslag bevingades, på det hufvudändamålet med hela den nyare bränvinslagstiftningen — hämmande af rusdryckens missbruk — måtte i möjligaste mätto befrämjas.

Utskottets omförmälda skrifvelseförslag blef likväl ej af Riksdagen bifallet.

Återupptaget vid 1874 års riksmöte af enskild motionär inom Första Kammaren, afstyrktes detsamma då af Utskottet, som trodde sig finna den ifrågasatta förändringen sakna erforderligt stöd af det allmänna tänkesättet inom Riksdagen. Förslaget blef ock ånyo af Riksdagen afslaget.

Enahanda öde hade vid 1875 års riksmöte ett då inom Andra Kammaren väckt förslag af hufvudsakligen samma innehåll.

Efter det emellertid, riksdag efter riksdag, enskilda motionärer framkommit med förslag till mer eller mindre genomgripande förändringar uti bränvinslagstiftningen i syfte att dymedelst bekämpa det, såsom man förmenade, inom landet allt mer och mer tilltagande missbruket af starka drycker; samt såväl vid 1874 som 1876 årens riksmöten Kongl. Maj:t låtit till Bevillnings-Utskottet öfverlemnas, för att af Utskottet tagas under öfvervägande, ett stort antal till Kongl. Maj:t in-

komna framställningar om ändringar i oförmälda lagstiftning, ansåg vid sist-nämnda riksmöte Bevillnings-Utskottet sig böra åter upptaga frågan om en revision af meranämnda lagstiftning.

Då nemligen såväl inom som utom representationen den äsigt tycktes blifva allt mer och mer allmän att genomgripande förändringar i gällande bränvinslagstiftning vore, till hämmande af dryckenskapslasten, af behovet påkallade, och då beklagligen ej kunde bestridas, att missbruket af rusdrycker på senare tider i ej ringa grad tilltagit, syntes det Utskottet som om frågan om nämnda revision ej längre borde undanskjutas, utan åtminstone ett försök till denna ständigt återkommande frågas lösning göras; ehuru Utskottet visserligen äfven ansåg sig böra erinra om att ej någon lagstiftning dervidlag kunde synnerligen mycket uträtta, om den ej understöddes af en god och kraftig vilja hos kommunalstyrelserna samt framför allt af en stigande sann upplysning hos befolkningen.

Uttalande tillika hurusom i anseende till den jemförelsevis korta, äfven af andra viktiga ärenden upptagna tiden för ett riksmöte, samt i saknad af den förberedande utredning, som ett så maktpåliggande arbete kräfde, såväl ett Utskott som Riksdagen sjelf vore ur stånd att omedelbart företaga en revision af gällande lagstiftning i oförmälda och vissa andra dermed sammanhängande ämnen, hemstälde Bevillnings-Utskottet i anledning deraf och med kännedom om de större krafter, som för ett sådant arbete stode till Kongl. Maj:ts förfogande, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla,

att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och till näst sammanträdande Riksdag afgifva förslag till nya lagar angående tillverkning och försäljning af bränvin m. m., i syfte att åstadkomma dels ett kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk, dels en lika beskattning på allt bränvin, som inom landet tillverkades och förbrukades, under hvilken form och benämning denna beskattning ock kunde komma att utgå; samt

att, i händelse genom en ny försäljningslags antagande landsting, hushållningssällskap och kommuner skulle komma att gå miste om de inkomster, hvilka de dittills upphemtat af bränvinsförsäljningsafgifterna, Kongl. Maj:t då äfven täcktes taga i öfvervägande till hvilken omfattning och på hvad sätt ersättning derför lämpligen kunde beredas.

Det skrifvelseförslag, Utskottet sålunda affattat, lyckades ej tillvinna sig bifall af någondera utaf Riksdagens Kamrar.

Första Kammaren beslöt för sin del att Riksdagen skulle i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män låta öfverse gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, i syfte att genom lagstiftningen måtte kunna åstadkommas ett än kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk; samt derefter i detta ämne till Riksdagen afgifva förslag.

Andra Kammaren afslog helt och hållet frågan om en underdånig skrif-

velses aflåtande. En betydande minoritet (68 mot 75) ville dock antaga det skrifvelseförslag, hvarom Första Kammaren, utan omröstning, sig förenat.

Den utgång, saken fick vid sista riksdagen, har icke kunnat rubba Utskottet i dess då uttalade öfvertygelse om angelägenheten deraf att nuvarande bränvinslagstiftning underkastas en revision. Tvärtom har denna öfvertygelse blifvit hos Utskottet alltmera rotfästad.

Det torde ej vara obekant huruledes från många olika trakter af landet önskningsar i omförmälda syftning med allt mera styrka gifva sig tillkänna både i tal och skrift. I sådant hänseende hafva nu ock ett större antal petitioner, än förut, ingifvits till Kongl. Maj:t, som, på sätt redan är omförmäldt, låtit öfverlemna dem till Utskottet, för att af Utskottet tagas under öfvervägande.

Utskottet har jemväl ofvan återgifvit de mera omfattande förslag i ämnet, som vid innevarande riksdag i afgifna motioner blifvit framställda. De äro till antalet flera än de förslag af enahanda beskaffenhet som vid senaste riksmöte från enskilda motionärer framkommo och till Bevillnings-Utskottet hänvisades. Det skrifvelseförslag, Utskottet då framlade, har nu upptagits i den af Herrar L. J. Larsson, Magnus Andersson och J. Erickzon afgifna motionen; likasom åter det skrifvelseförslag, som afgifvits af Herr Liss Olof Larsson — med hvilken fem af Andra Kammarens öfriga ledamöter sig förenat — är af hufvudsakligen samma innehåll som det af Första Kammaren vid 1876 års riksmöte antagna.

Förhandlingarne i ämnet under sistberörda riksmöte ådagalägga ock huruledes åsigten om nödvändigheten att lagstiftningen måtte söka kraftigare, än nu är fallet, motverka rusdryckers missbruk, alltmera vunnit insteg inom Riksdagen.

Vid nu antydda förhållanden synes Riksdagen böra låta sig angeläget vara att åtminstone ett försök till frågans lösning varder genom fullt sakkunnige personer verkställt.

Om sättet för denna lösning äro väl ännu meningarna mycket delade. Tvifvelsutän skola de dock, efter det en omfattande och sakrik utredning i ämnet blifvit tillgänglig, kunna i många afseenden sammanjemkas.

Att en sådan utredning ej kan verkställas inom ett Riksdagens Utskott, ligger i öppen dag. Ett arbete af nämnda beskaffenhet kräfver, om det skall verkställas under den korta tid, som är ett riksmöte tillmätt, mera odelad uppmärksamhet än ett Utskott och dess ledamöter, hvilkas tid jemväl af andra viktiga ärenden upptages, kunna deråt egna.

Det är därför som Bevillnings-Utskottet — med anledning af ofvan återgifna till Utskottet hänvisade förslag af enskilda motionärer, samt under åberopande af hvad Utskottet i öfrigt anfört till stöd för en revision af ifrågavarande lagstiftning — nu tillåter sig att, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Första Kammarens beslut i ämnet vid senaste riksmöte, hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män låta öfverse nu gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, i syfte att genom lagstiftningen må kunna åstadkommas ett än kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk; samt att Kongl. Maj:t ville derefter i detta ämne, om möjligt är, till nästa Riksdag afgifva förslag.

Stockholm den 27 Februari 1877.

På Utskottets vägnar:

A. H. Fock.

Reservation:

af Herrar *C. A. Jönsson, J. F. Fredricson* och *Per Nilsson* i Kulhult: "Emot Bevillnings-Utskottets beslut att tillstyrka Riksdagen aflåtandet af en underdånig skrifvelse, innefattande anhållan om revision af gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, få vi härmed vördsamt anmäla vår reservation.

Efter det Bevillnings-Utskottet vid 1870 års riksmöte framställt förslag om minuterings- och utskänkingsafgifternas förening med tillverkningsafgiften; men detta förslag — i sammanhang hvarmed ock framlades utarbetade författningsförslag i ämnet — icke lyckats tillvinna sig Riksdagens bifall, hemställde Utskottet vid nästföljande riksmöte, att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande huruvida icke, till vinnande af större säkerhet och jemlikhet vid beskattningen af bränvin, de särskilda afgifterna å tillverkning och försäljning kunde utbytas emot en till statsverket ingående gemensam tillverkningsafgift, samt att i sådant fall Kongl. Maj:t ville till Riksdagen aflåta förslag till de förändrade stadganden angående försäljning af bränvin och andra spirituösa drycker, som häraf blefve en följd och af omständigheterna i öfrigt kunde påkallas. Hvad Utskottet sålunda hemställt blef icke af Riksdagen bifallet.

Skrifvelseförslag af enahanda innehåll, väckta af enskilda motionärer vid 1874 och 1875 årens riksmöten, blefvo ock af Riksdagen afslagna.

Det skrifvelseförslag, Bevillnings-Utskottet sistlidet år framlade, var något mindre bestämdt till sitt innehåll.

I första delen af förslaget angafs, att den ifrågasatta omarbetningen af bränvinslagstiftningen skulle ske i syfte att åstadkomma dels ett kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk, dels en lika beskattning på allt bränvin, som inom landet tillverkades och förbrukades, under hvilken form och benämning denna beskattning ock kunde komma att utgå.

I senare delen antyddes dock ej otydligt möjligheten att vid revisionen kunde komma att tagas till utgångspunkt tillverknings- och de nuvarande försäljningsafgifternas sammanförande till en enda skatt, ingående till statsverket.

Ej heller detta skrifvelseförslag lyckades tillvinna sig Riksdagens bifall.

Erfarenheten från föregående riksmöten visar således, att Riksdagen icke velat godkänna något skrifvelseförslag, som mera eller mindre bestämdt innebure tillverknings- samt minuterings- och utskänkingsafgifternas förening. I den af Riksdagen sålunda hyllade åsigt hafva ock vi för vår del instämt.

Då nu i de vid innevarande riksmöte framställda förslag ej blifvit angifna några andra bestämda och mera tillfredsställande grunder för en ny bränvinslagstiftning, hafva vi ansett någon omfattande revision af den nuvarande lagstiftningen i ämnet ej böra ifrågakomma och således någon underdånig skrifvelse derom ej böra till Kongl. Maj:t aflåtas“.

Herr *Hammar* har begärt få antecknadt, att han på grund af sjuklighet ej kunnat deltaga uti slutbehandlingen af ifrågavarande ärende; men att han inom Utskottet uttalat en skiljaktig mening i afseende å ej mindre lämpligheten än äfven resultatet af den utaf Utskottets pluralitet föreslagna underdåniga skrifvelsen.